

ఆపస్తంబ కల్పసూత్రమ్

మూలమ్
(శ్రౌత, పరిభాషా, ఏకాగ్నికాండ, గృహ్య, ధర్మ, శుల్పసూత్రాత్మకమ్)

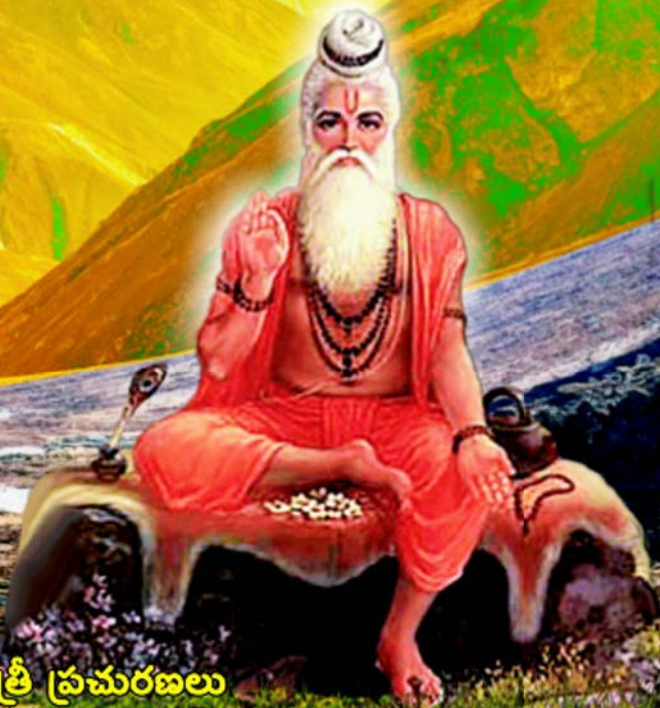
ద్వితీయభాగ:

17-30 ప్రశ్నాత్మక:

సంపాదకులు

డా. నల్లంతిఘ్న లక్ష్మీనరసింహాచార్యులు

విశ్రాంతోపన్యాసకులు

గాయత్రీ ప్రచురణలు
దేవుని ఆలయాలు, హైదరాబాద్-10.

ఆపస్తంబ
కల్పసూత్రమ్ (మూలమ్)

శ్రౌత,పరిభాషా, ఏకాగ్నికాండ, గృహ్య,ధర్మ, శుల్బసూత్రాత్మకమ్

ద్వితీయో భాగః

17-24 ప్రశ్నాత్మక శ్రౌతసూత్రమ్

సంపాదకులు

డా॥నల్లంతిగళ్ లక్ష్మీనరసింహాచార్య

ఉపన్యాసకులు(విశ్రాంత)

గాయత్రీ ప్రచురణలు

దేవుని అల్వాల, హైదరాబాద్-10

382

ఆపస్తంబ కల్పసూత్రే

Aapastamba Kalpa sutram- Text

Part- 11

By Dr. N.L.Narasimha charya

ఆపస్తంబ కల్ప సూత్రమ్- బృతీయ భాగము మూలమ్

17-24 ప్రశ్నాత్మక శౌతసూత్రమ్

నల్లంతిగళ్ లక్ష్మీనరసింహాచార్య

ప్రథమ ముద్రణ: జయ సంవత్సర వైశాఖమాసం (మే 2014)

వెల: రూ.400లు మాత్రమే

ప్రాప్తి స్థానం : శ్రీమతి ఎన్ రంగనాయకమ్మ గారు

7-1-110, రెడ్డి ఎన్ క్లెవ్, దేవుని అల్వల,

హైదరాబాద్-500010

సెల్: 9247355355, 9704168678

ముఖ చిత్రం, ముద్రణ:

నేరెళ్ళ వేణు గోపాలాచార్య

భం రావ్ కాలనీ, పాత అల్వల. హైదరాబాద్

సెల్: 9440547660

17- 24 ప్రశ్నాత్మక శ్రౌత సూత్రమ్
విషయసూచీ

క్రమ సం.	విషయః	ప్రశ్నః	ఖండః
1.	అగ్ని చయనమ్	17	1
2.	హిరణ్యేష్టకావ్రతమ్	17	7
3.	వైశ్వ కర్మలు	17	14
4.	వైశ్వానర తంత్రమ్	17	16
5.	వాజప్రసవీయమ్	17	19
6.	సౌత్రామణి యాగః	17	24
7.	వాజపేయ యాగః	18	1
8.	రాజసూయ యాగః	18	8
9.	శౌనశ్చేఫమ్	18	19
10.	దశపేయ తంత్రమ్	18	20
11.	సౌత్రమణి తంత్రమ్	19	1
12.	కౌకిలీ తంత్రమ్	19	5
13.	సావిత్ర తంత్రమ్	19	11
14.	నాచికేత తంత్రమ్	19	14
15.	విశ్వసక్ష్మజామయనమ్	19	15
16.	అశ్వమేధ యాగః	20	1
17.	పురుషమేధ యాగః	20	24
18.	జ్యోతిష్టోమ యాగః	21	5
19.	గవామయనమ్	21	15
20.	మహావ్రతమ్	21	17
21.	గ్రహక్షుప్తిః	21	21
22.	అగ్నిషోమ యాగః	22	1
23.	తపశ్చితామయనమ్	23	11
24.	పరిభాషా సూత్రవిషయః	24	1
25.	గోత్ర ప్రవరాణి	24	5

ఆపస్తంబ కల్పసూత్రే
అథ ఆపస్తంబ కల్పసూత్రే సప్తదశః ప్రశ్నః
అథ ప్రథమా ఖండికా

- శ్వేభూతే పౌర్వాష్టికీభ్యాం ప్రచర్య ద్వితీయాం చితిం చినోతి || 1
 ధ్రువక్షితిరితి పంచాశ్వినీరుపదధాతి || 2
 సజూర్ముతుభిరితి పంచర్తవ్యా అశ్వినీరనూపధాయ || 3
 ప్రాణం మే పాహీతి పంచ ప్రాణభృతః ఋతవ్యా అనూపధాయ || 4
 అపస్నిన్వేతి పంచాపస్యా అనుపరిహారమ్ || 5
 వాయోర్యాన్యసీతి ద్వే సంయాన్యౌ || 6
 శుక్రశ్చ శుచిశ్చేతి ద్వే ఋతవ్యే సమానతయా దేవతే || 7
 త్ర్యవిర్వయ ఇతి పంచ దక్షిణస్యాం శ్రోణ్యామ్ | పష్టవాడ్వయ ఇతి పంచో-
 త్తరస్యామ్ | బస్తో వయ ఇతి దక్షిణేఽంసే | వృష్టిర్వయ ఉత్కుత్తరే | వ్యాఘ్రో
 వయ ఇతి దక్షిణే పక్షే | సింహో వయ ఉత్కుత్తరే | ఏతద్వా విపరీతమ్ | పురుషో
 వయ ఇతి మధ్యే | విష్టంభో వయ ఇతి చతస్రో వయస్యాః పురస్తాత్ప్రతీచీః ||
 యం కామయేతాపశుః స్యాదితి వయస్యాస్తస్యేత్కుక్తమ్ || 9
 ఋషభాదిశ్చిత్వంతః || 10
 శ్వే భూతే పౌర్వాష్టికీభ్యాం ప్రచర్య తృతీయాం చితిం చినోతి || 11
 ఇంద్రాగ్ని అవ్యథమానామితి స్వయమాతృణమభిమృశ్యాశ్వేనోపఘ్రూప్య
 విశ్వకర్మా త్వా సాదయత్వంతరిక్షస్య పృష్ఠ ఇత్యవిదుషా బ్రాహ్మణేన సహ మధ్యేఽ
 గ్నేరుపదధాతి | భువ ఇతి చైతయా వ్యాహృత్యా || 12
 చిత్తిం జుహోమీతి స్వయమాతృణాయాం హుత్వా వ్యనితి || 13
 జ్యోతిరసి జ్యోతిర్మే యచ్చేతి హిరణ్యేష్టకామ్ || 14
 అధిద్యౌరితి మండలేష్టకామ్ || 15
 అత్ర రేతఃసిచో వివయసః || 16
 విశ్వకర్మా త్వా సాదయత్వంతరిక్షస్య పృష్ఠే జ్యోతిష్మతీమితి విశ్వజ్యోతిషమ్ ||
 అంతరిక్షస్య యాన్యసీతి ద్వే సంయాన్యౌ || 18

ఇతి ప్రథమా ఖండికా

అథ ద్వితీయా ఖండికా

నభశ్చ నభస్యశ్చేతి చతస్ర ఋతవ్యాః । ద్వే ద్వే సమానతయా దేవతే ॥ 1

రాజ్ఞసి ప్రాచీ దిగితి పంచ దిశ్యాః ప్రతిదిశమేకాం మధ్యే ॥ 2

ఆయుర్మే పాహీతి దశప్రాణభృతః పురస్తాదుపధాయ ॥ 3

షట్త్రింశతం బృహతీః । మా ఛంద ఇతి ద్వాదశ దక్షిణతః । పృథివీ ఛంద ఇతి ద్వాదశ పశ్చాత్ । అగ్నిర్దేవతేతి ద్వాదశోత్తరతః ॥ 4

మూర్ధాఽసి రాడితి సప్త వాలఖిల్యాః పురస్తాత్ప్రతీచీః । యంత్రీ రాడితి సప్త పశ్చాత్ప్రాచీః ॥ 5

అక్షయా ద్వేప్యస్య ప్రసవాయ తోష్ఠపయామాయ త్వా కాటాయ త్వార్ణవాయ త్వా ధర్ణసాయ త్వా ద్రవిణాయ త్వా సింధవే త్వా సముద్రాయ త్వా సరస్వతేత్వా విశ్వవృచసే త్వా సుభూతాయ త్వాఽంతరిక్షాయ త్వేతి ద్వాదశభూతేష్టకాః ॥ 6

ఋషభాదిశ్చిత్వంతః ॥ 7

శ్వోభూతే పౌర్వాహ్నికీభ్యాం ప్రచర్య చతుర్థిం చితిం చినోతి ॥ 8

ఆశుస్త్రివృదగ్నైర్భాగోఽసీత్యేతాభ్యామనువాకాభ్యాం యథాబ్రాహ్మణ ముపధాయాంతరిక్షమస్యంతరిక్షాయ త్వేతి ద్వే సంయాన్యౌ ॥ 9

సహశ్చ సహస్యశ్చేతి ద్వే ఋతవ్యే సమానతయా దేవతే ॥ 10

ఏకయా స్తువతేతి సప్తదశ సృష్టిః ॥ 11

ఇయమేవ సా యా ప్రథమా వ్యౌచ్ఛదితి షోడశ వ్యుష్టిః ॥ 12

ఋషభాదిశ్చిత్వంతః ॥ 13

ఇతి ద్వితీయా ఖండికా

అథ తృతీయా ఖండికా

శ్వోభూతే పౌర్వాహ్నికీభ్యాం ప్రచర్య పంచమీం చితిం చినోతి ॥ 1

అగ్నే జాతాన్ ప్ర ణుదా నః సపత్నానితి పురస్తాదుపదధాతి । సహసా జాతానితి పశ్చాత్ । చతుశ్చత్వారింశ స్తోమ ఇతి దక్షిణతః । షోడశ స్తోమ ఇత్యుత్తరతః ॥ 2

ఇష్టకాయాం పురీషమధ్యూహ్య పృథివ్యాః పురీషమసీతి మధ్యేఽగ్నేః
పురీషపతీమ్ ॥ 3

ఏవశ్చందో వరివశ్చంద ఇతి చత్వారింశతం విరాజో దశ దశ ప్రతిదిశ-
మక్షయా ॥ 4

రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా క్షయం జిన్వేతి స్తోమభాగాః । సప్తసప్త ప్రతిదిశమ్ ।
అవశిష్టా మధ్యే ॥ 5

రాజ్ఞసి ప్రాచీ దిగితి పంచ నాకసదః ప్రతిదిశమేకాం మధ్యే ॥ 6

తాసు పురీషమధ్యూహ్యాయం పురో హరికేశ ఇతి పంచ చోడా
అభ్యుపదధాతి । ద్వేష్యం మనసా ధ్యాయన్ పశ్చాత్ ప్రాచీముత్తమామ్ ॥ 7

ఆయోస్త్వా సదనే సాదయామీతి స్వయమాతృణామభిమృశ్యాశోపఘ్రూప్య
పరమేష్ఠీ త్వా సాదయతు దివః పృష్ఠ ఇత్యవిదుషా బ్రాహ్మణేన సహ మధ్యేగ్నీరుప
దధాతి । సువరితి చైతయా వ్యాహృత్యా ॥ 8

చిత్తిం జుహోమీతి స్వయమాతృణాయాం హుత్వాఽపాన్య ప్రోథదశ్వ
ఇత్యుత్తరేఽంసే వికర్ణమ్ ॥ 9

తేనాన్యాభిరిష్టకాభిరభ్యుపదధాతి ॥ 10

ఇతి తృతీయా ఖండికా

అథ చతుర్థీ ఖండికా

సువరసి సువర్మే యచ్ఛేతి హిరణ్యేష్టకామ్ ॥ 1

ద్యౌరపరాజితేతి మండలేష్టకామ్ ॥ 2

అత్రైకాం రేతఃసించం స్థవిరస్య ॥ 3

ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు దివః పృష్ఠే జ్యోతిష్కతీమితి విశ్వజ్యోతిషమ్ ॥

తపశ్చ తపస్యశ్చేతి ఋతవ్యే సమానతయా దేవతే ॥ 5

దేవానాం యాన్యసి దేవానాం యాన్యసీతి ద్వే సంయాన్యౌ ॥ 6

సంయాన్యావృతవ్యే విశ్వజ్యోతిషం రేతఃసించం హిరణ్యేష్టకాం మండలే-
ష్టకాం వికర్ణం స్వయమాతృణమిత్యేవమనుపూర్వా ఏకే సమామనంతి ॥ 7

అపరాహ్నికీభ్యాం ప్రచర్యోదుంబరీః సమిధో ఘృతే వాసయతి ॥ 8

శ్వోభేతే పౌర్వాహ్నికీభ్యాం ప్రచర్య పంచమాశ్చితేః శేషం యాజ్ఞసేనీం చితిం చినోతి || 9

అగ్నిరూర్ధేతి తిస్రో గాయత్రీః పురస్తాదుపదధాతి । ఏవముత్తరాణి త్రీణిత్రీణీ త్రిష్టుభో దక్షిణతః । జగతీః పశ్చాత్ । అనుష్టుభ ఉత్తరతః । బృహతీరుష్టిహాః పంక్తిరక్షర పంక్తిరితి విషురూపాణి ఛందాంసి యథావకాశమ్ । అతిచ్ఛందసాం మధ్యే । ద్విపదా అంతతః || 10

అన్యత్ర సాహస్రాత్ పశుకామస్య గోచితిం చినోతి || 11

సహస్రం పాదమాత్రీరిష్టకాః || 12

తాః ప్రథమాయాం చిత్వాం మధ్యమాయాముత్తమాయాం వోపదధ్యాత్||

ఇతి చతుర్థీ ఖండికా

అథ పంచమీ ఖండికా

అగ్నే గోభిర్న ఆ గహీత్యనువాకేన ప్రతిమంత్రం పునఃపునరభ్యాసమ్ || 1

ఇంద్రాగ్నిభ్యాం త్వా సయుజా యుజా యునజ్యీత్యష్టా సయుజః || 2

రోహితేషు త్వా జీమూతేషు సాదయామ్యరుణేషు త్వా కృష్ణేషు త్వా నీలేషు త్వా సితేషు త్వా జీమూతేషు సాదయామీతి పంచ జీమూతాః || 3

అంబా నామాసీతి సప్త కృత్తికాః || 4

పురోవాతసనిరసీతి పంచవృష్టిరనుపరిహారమ్ || 5

సలిలాయ త్వేత్యష్టావాదివాదిత్యేష్టకాః || 6

ఋచే త్వా రుచే త్వేతి పంచ ఘృతేష్టకా అనుపరిహారమ్ || 7

ఆదిత్యేష్టకాభిః ఘృతపిండాన్ వ్యతిషక్తానితి వాజసనేయకమ్ || 8

యశోదాం త్వేతి పంచ యశోదాః || 9

భూయస్కృదసీతి పంచభూయస్కృతః|| 10

అప్పుషదసీతి పంచాగ్నిరూపాణి || 11

పృథివ్యాస్త్వా ద్రవిణే సాదయామీతి పంచ ద్రవిణోదాః || 12

ప్రాణం మే పాహీతి షడాయుష్యాః || 13

అగ్నే యత్యే పరం హృన్నామేత్యగ్నేర్హృదయమ్ || 14

యావా అయావా ఇతి సప్తర్షవ్యాః|| 15

ఆపస్తంబ కల్పసూత్రే

యా దేవ్యసీష్టక ఆయుర్దా ఉపశీవరీ । సా మాముపశేష్య జాయేవ పతిమితృదా । యా దేవ్యసీష్టకే ప్రాణదా అపానదా వ్యనదాశ్చక్షుర్దా శ్రోత్రదా వాగ్దా ఆత్మదాః పృథివిదా అంతరిక్షదా ద్యౌర్దా స్వర్దాః కుమారీదాః ప్రథర్విదాః ప్రథమమౌపశదా యువతిదా ఉపశీవరీ । సా మాముపశేష్య జాయేవ పతిమితృదేతి షోడశోపశీవరీః ॥

16

ఇతి పంచమీ ఖండికా

అథ షష్ఠీ ఖండికా

అభీషాచ్ఛాభిషవీ చాభివయాశ్చోర్ధ్వవయాశ్చ బృహద్వయాశ్చ సవయాశ్చ సహ్వాంశ్చ సహమానశ్చ సహస్వాంశ్చ సహీయాంశ్చేతి దశేంద్రనామాని ॥1

అగ్నినా విశ్వాషాడితి ద్వావింశతిమింద్రతనూః ॥ 2

ప్రజాపతిర్మనసాంధోఽచ్యేత ఇతి త్రయస్త్రింశతం యజ్జతనూః ॥3

జ్యోతిష్మతీం త్వా సాదయామీతి ద్వాదశ జ్యోతిష్మతీః ॥ 4

పూర్ణా పశ్చాదితి పౌర్ణమాసీం పురస్తాదుపధాయ కృత్తికా నక్షత్రమితి నక్షత్రేష్టకాః పురస్తాత్ ప్రతీచీరసంస్పృష్టాః ॥ 5

పూర్వాముపధాయాపరామపరామా విశాఖాభ్యామ్ ॥ 6

దక్షిణేన స్వయమాతృణాం రీతిం ప్రతిపాదయతి ॥ 7

యత్రే దేవా అదధురిత్యమావాస్యాం పశ్చాదుపధాయావశిష్టానాం పూర్వాంపూర్వామాపభరణీభ్యః ॥ 8

ఉత్తరేణ స్వయమాతృణాం రీతిం ప్రతిపాదయతి ॥ 9

పౌర్ణమాసీమంతతః ॥ 10

ఋచే త్వా రుచే త్వేతి సర్వాసు నక్షత్రేష్టకాస్సునుషజతి ॥ 11

ఇతి షష్ఠీ ఖండికా

అథ సప్తమీ ఖండికా

హిరణ్యగర్భః సమవర్తతాగ్ర ఇత్యష్టౌ సరితః ॥ 1

విశ్వకర్మా దిశాంపతిరితి పంచ హిరణ్యేష్టకాః ప్రతిదిశమేకాం మధ్యే ॥2

వ్రాణాయ త్వా చక్షుషే త్వేతి చతస్రః స్వయమాతృణాః ప్రతిదిశమ్ ॥3

అగ్న ఆ యాహి వీతయే । అగ్నిం దూతం వృణీమహే । అగ్నినాగ్నినః సమిధ్యతే । అగ్నిర్వృత్రాణి జంఘనత్ । అగ్నే స్తోమం మనామహే సిద్ధమద్య దివిస్సుశమ్ । దేవస్యవ ద్రవిణస్యవ ఇతి పంచాహ్నం రూపాణి ॥ 4

అథ వ్రతముపదధాతి ॥ 5

ప్రాచ్యా త్వా దిశా సాదయామీతి పంచాత్మకేష్టకాః ప్రతిదిశమేకాం మధ్యే ॥6

సంయచ్చ ప్రచేతాశ్చేతి పంచ వైశ్వదేవీరాత్మని ద్వేష్యం మనసా ధ్యాయన్ ॥

కయా సశ్చిత్ర ఆ భువదూతీ సదావృధః సఖా కయా శచిష్టయా వృతా కస్త్వా సత్యో మదానాం మంహిష్యోమత్సదంధసః । దృఢా చిదారుజే వసుఅభీ-షుణః సఖీనామవితా జరిత్యూణామ్ । శతం భవాస్యూతిభిరితి వామదేవ్యమ్ ॥8

ఇతి సప్తమీ ఖండికా

అథ అష్టమీ ఖండికా

దక్షిణత ఆత్మని ॥ 1

ఇంద్రో దధీచో అస్థభిర్వృత్రాణ్యప్రతిష్కృతః । వవక్షురుయో అస్తృత ఇత్యధర్వశిరో దశాతిషక్తాః ॥ 2

పూర్వార్ధే విద్యతే శిరసో నిరూహణమ్ । న విద్యత ఇత్యపరమ్ ॥3

అభి త్వా శూర నోనుమో౨దుగ్ధా ఇవ ధేనవః । ఈశానమస్య జగతః సువర్ణశమీశానమింద్ర తస్థుషః । న త్వావాగ్ం అన్యో దివ్యో న పార్థివః । న జాతో న జనిష్యతే అశ్వాయంతో మఘవన్నింద్ర వాజినః । గవ్యంతస్త్వా హవామహ ఇతి రథంతరం దక్షిణే పక్షే౨ధ్యాత్మన్నుపవర్గః ॥4

ప్రథమాముపాధాయ ద్వితీయామథ విశయామ్ ॥ 5

అన్తమాత్మన్యర్థం పక్షే ॥ 6

త్వామిద్ధి హవామహే సాతా వాజస్య కారవః । త్వాం వృత్రేష్వింద్ర సత్పతిం నరస్త్వాం కాష్టాస్వర్వతః । త్వాం కాష్టాస్వర్వతః । స త్వం సశ్చిత్ర వజ్రహస్త ధృష్ణయా । మహస్తవానో అద్రివః । మహస్తవానో అద్రివః । గామశ్వం రథ్యమింద్రం సం కిర । సత్రా వాజం న జిగ్యుష ఇతి బృహదుత్తరే పక్షే ॥7

తస్య రథంతరవత్కల్పః ॥ 8

ఇతి అష్టమీ ఖండికా

**ఆపస్తంబ కల్పసూత్రే
అథ నవమీ ఖండికా**

యజ్ఞాయజ్ఞా వో అగ్నయే గిరాగిరా చ దక్షసే । ప్ర ప్ర వయమమృతం
జాతవేదసం ప్రియం మిత్రం న శంసిషమ్ । ప్రియం మిత్రం న శంసిషమ్ ।
ఊర్షో న పాతం స హినాయమస్మయః । దాశేమ హవ్యదాతయే । దాశేమ
హవ్యదాతయే । భువద్వాజేష్వవితా భువద్భృధః । ఉత త్రాతా తనూనామితి
యజ్ఞాయజ్ఞియం పుచ్చే ॥ 1

తస్య రథంతరవత్కల్పః ॥ 2

త్వామగ్నే వృషభమిత్యృషభముపధాయ సంవత్సరస్య ప్రతిమామితి
ప్రాజాపత్యామ్ ॥ 3

శతాయుధాయ శతవీర్యాయేతి పంచాజ్యానీః ప్రతిదిశమేకాం మధ్యే ॥ 4

ఇంద్రస్య వజ్రోఽసీతి చతస్రో వజ్రణీః ప్రతిదిశమశ్మన ఇషుహస్త ఉపదధాతి ॥

ఇంద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్తనూపా నః ప్రతిస్పశః । యో న
ఉపరిష్టాదఘాయురభిదాసత్యేతం సోఽశ్మానమృచ్ఛత్వితి మధ్యే పంచమీమేకే
సమామనంతి ॥ 6

పృథివ్యై త్వాఽంతరిక్షాయ త్వా దివే త్వేతి తిస్రో లోకేష్టకాః ॥ 7

అగ్నయే త్వా పవమానాగ్నయే త్వా పవమానాగ్నయే త్వా శుచయ ఇతి
తిస్రః పావమానీః ॥ 8

ఇతి నవమీ ఖండికా

అథ దశమీ ఖండికా

ఋచా త్వా ఛందసా సాదయామి వషట్కారేణ త్వా ఛందసా సాదయామి
హింకారేణ త్వా ఛందసా సాదయామి ప్రస్తావేన త్వా ఛందసా సాదయామి
ప్రతిహారేణ త్వా ఛందసా సాదయామ్మ్యుద్గీధేన త్వా ఛందసా సాదయామి నిధనేన
త్వా ఛందసా సాదయమీతి సప్త ఛందస్యాః ॥ 1

అగ్నే యశస్విన్నితి చతస్రో రాష్ట్రభృతః పురస్తాదుపధాయ హిరణ్యేష్టకాభిః
సర్వతో ముఖముపదధాతి ॥ 2

గాయత్రీం పురస్తాదుపదధాతీత్సుక్తమ్ ॥ 3

ప్ర.17-11 ఖం. అపస్తంబ శ్రౌతసూత్రమ్

అధైకేషామ్ । గాయత్రీం పురస్తాదుపదధాతి త్రిష్టుభం దక్షిణతో జగతీం పశ్చాత్ అనుష్టుభముత్తరతః పంక్తిం మధ్యే । ఇత్యేతాభిః సర్వాభిః సర్వతో ముఖముపదధాతి ॥ 4

గాయత్ర్యాదయో భవంతి పంక్తుదయనాః ॥ 5

అగ్నిర్యూర్ధా । భువః । జనస్య గోపాః । త్వాం చిత్రశ్రవస్తమ । అగ్నే తమద్యాశ్వమిత్యేతా ఆమ్నాతా భవంతి ॥ 6

అగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇతి చైతాభిః సర్వతోముఖముపదధాతి ॥7

లోకంపృణాభిరిత్యేకే ॥ 8

అత్ర వా వికర్ణీం స్వయమాతృణాం చోపదధ్యాత్ ॥ 9

లోకంపృణాదిశ్చిత్వంతః ॥ 10

అగ్నే యుక్ష్వా హి యే తవ । యుక్ష్వా హి దేవహూతమానితి ద్వాభ్యాం సంచితమగ్నిమభిమృశ్య వసవస్త్యా రుద్రైః పురస్తాత్పాంత్విత్యేతైః యథాలింగం సంచితమగ్నిమాజ్యేన ప్రోక్షతి । మధ్య ఉత్తమేన ప్రాజ్యుఖః ॥ 11

ఇతి దశమీ ఖండికా

అథ ఏకాదశీ ఖండికా

సహస్రస్య ప్రమా అసీతి సహస్రేణ హిరణ్యశల్తైరూర్ధ్వస్తిష్ఠన్ ప్రతిదిశమగ్నిం ప్రోక్షతి ద్వాభ్యాం ద్వాభ్యాం శతాభ్యామ్ । మధ్య ఉత్తమాభ్యాం ప్రాజ్యుఖః ॥1

ఇమా మే అగ్న ఇష్టకా ధేనవః సంత్యిత్వీష్టకా ధేనూర్యజమానః కురుతే॥2

ఐడిక్యా చిత్యాధ్వర్యురగ్నిమభిమృశ్య శతరుద్రీయం జుహోతి జర్జిల యవాగ్వా వా గవీధుకయవాగ్వా వా జర్జిలైర్గవీధుకసక్తుభిః కుసయ సర్పిషాఽ జాక్షీరేణ మృగీక్షీరేణ వాఽ ర్కపర్ణేన ఉదజ్జేతిష్ఠన్ । ఉత్తరస్య పక్షస్యోత్తరాపరస్యాం స్రక్త్వాం వికర్ణ్యాం స్వయమాతృణాయామనుపరిచారం వా ॥ 3

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఇత్యేతాననువాకాంస్తైధం విభజ్యాపి వా ప్రథమాదు- పక్రమ్య నమస్తక్షభ్య ఇతి జానుదఘ్నే ధారయమాణో రథకారేభ్యశ్చ వ ఇత్యుప- క్రమ్య నమః స్వాయుధాయేతి నాభిదఘ్నే శేషేణ ప్రాగవతానేభ్య ఆస్యదఘ్నే హుత్వా సహస్రాణి సహస్రశ ఇతి దశావతానాన్ హుత్వాఽ న్వారోహాన్ఘహోతి॥

నమో రుద్రేభ్యో యే పృథివ్యామితి జానుదఘ్నే ధారయమాణో నమో రుద్రేభ్యో యేఽంతరిక్ష ఇతి నాభిదఘ్నే నమో రుద్రేభ్యో యే దివీత్యాస్యదఘ్నే

హుత్వైవతానేవ యజమానం వాచయిత్వా ఏతానేవ విపరీతాన్ ప్రత్యవరీహాన్
హుత్వా సంచరే పశూనామర్కపర్ణముదస్యతి || 5

యం ద్విష్ట్యాత్తస్య సంచరే యస్య రుద్రః ప్రజాం పశూన్ వాఽభిమన్యేత
ఉదజ్ పరేత్య రుద్రాన్ జపంశ్చరేదిత్యయజ్ఞసంయుక్తః కల్పః || 6

ఇత్యేకాదశీ ఖండికా

అథ ద్వాదశీ ఖండికా

యో రుద్రో అగ్నావితి రౌద్రం గావీధుకం చరుమ్ || 1

ఏతేన యజుషా యస్యామిష్టకాయాం శతరుద్రీయం జుహోతి తస్యాం
ప్రతిష్ఠాపయతి || 2

తిస్సృధన్వమయాచితం యజమానో బ్రాహ్మణాయ దత్వా యత్తే రుద్ర
పురో ధనురిత్యేతైః యథాలింగముపతిష్ఠతే || 3

ఉదకుంభమాదాయాధ్వయుర శ్మన్నార్జ- మితి త్రిః ప్రదక్షిణమగ్నిం
పరిషించన్పర్యేతి || 4

నిధాయ కుంభమశ్మంస్తే క్షుదముం తే శుగ్రుచ్ఛతుయం ద్విష్మ ఇతి
త్రిపరిషించన్ ప్రతిపర్యేతి || 5

యద్యభిచరేదిదమహమముష్టాముష్టాయణస్యాయుః ప్రక్షిణోమీతి
దక్షిణస్యాముత్తరస్యాం వా స్రక్త్యాం కుంభం ప్రక్షిణయాత్ || 6

అవకావేతసశాఖాం మండూకం చ దీర్ఘవంశే ప్రబధ్య సముద్రస్య
త్వావాకయేతి సప్తభిరష్టాభిర్వాఽగ్నిం వికర్షతి || 7

వికర్షన్నేవానుగమయిత్వా మండూకస్య ప్రాణాన్ సర్వాన్ సంలోభ్యోత్కర
ఉదస్యేతి || 8

యం ద్విష్ట్యాత్తమేతైరుపస్పృశేత్ || 9

పృష్టైరుపతిష్ఠతే । గాయత్రేణ పురస్తాత్ । బృహద్రథతరాభ్యాం పక్షౌ ।
ఋతుస్థాయజ్ఞాయజ్ఞియేన పుచ్ఛమ్ । దక్షిణస్యాం శ్రోణ్యాం వారవంతీయేన ।
ఉత్తరస్యాం వామదేవ్యేన || 10

అపిపక్షే ప్రజాపతేః సామాన్యచం గాయతి || 11

పితా మాతరిశ్వేతి సంచితోక్త్యేన హోతాఽనుశంసతి || 12

ప్ర.17-14 ఖం. అపస్తంబ శ్రౌతసూత్రమ్

హోతర్యకామయమానేఽధ్వర్యుః స్తుత శస్త్రయోర్దోహే యజమానం
వాచయతి || 13

స్తుతస్య స్తుతమసీత్యత్ర ప్రవర్ణముద్వాసయతి || 14

ఇతి ద్వాదశీ ఖండికా

అథ త్రయోదశీ ఖండికా

జుహోం పంచగృహీతం గృహీత్వా స్వయంకృణ్వాన ఇతి ద్వే || 1

అతిసర్గం దదతో మానవాయర్జుం పంథామనుపశ్యమానాః । అజాషంత
మరుతో యజ్ఞమేతం వృష్టిం దేవానామమృతం స్వర్విదమ్ । అవర్తమానో
భువనస్య మధ్యే ప్రజా వికుర్వన్ జనయన్విరూపాః । సంవత్సరః పరమేష్ఠీ
ధృతవ్రతో యజ్ఞం నః పాతు రజసః పురస్తాత్ । ప్రజాం దదాతు పరివత్సరో నో
ధాతా దదాతు సుమనస్యమానః । బహ్వీస్సాకం బహుధా విశ్వరూపా ఏకవ్రతా
మామభినంవిశంతిప్తి పంచాన్వారోహన్ హుత్వాఽపరం పంచగృహీతం

గృహీత్వా కార్షిష్ఠి ఉపానహోవుపముంచతే । ఏకాం వా || 2

చితే త్వేతి దక్షిణామ్ । అనుచితే త్వేత్యుత్తరామ్ || 3

ఏవం యజమానః || 4

అపామిదం న్యయనమ్ । నమస్తే హరసే శోచిష ఇతి ద్వాభ్యామగ్ని-
మధిరోహతి । పృథివీమాక్రమిషమిత్యేతైర్యజమానః || 5

న్యషదే వడితి పంచభిరుత్తరవేదివదగ్నిం స్వయమాతృణాం వా వ్యాఘూర్య
యే దేవా దేవానామితి ద్వాభ్యామనుపరిచారం దధ్నా మధుమిశ్రేణ దర్భగ్రు
ముష్టినాఽగ్నింవ్యవోక్ష్య కూర్మపుషంతం కృత్వా ప్రాణదా అపానదా ఇతి ప్రత్యవ
రుహ్యగ్నిస్తిగ్మేనేతి ద్వాభ్యామగ్నయే ఽనీకవత ఏకామాహుతిం హుత్వా || 6

ఇతి త్రయోదశీ ఖండికా

అథ చతుర్దశీ ఖండికా

షోడశ గృహీతేన స్రుచం పూరయిత్వా వైశ్వకర్మాణి జుహోతి || 1

య ఇమా విశ్వా భువనాని జుహ్వత్ । చక్షుషః పితా మనసా హి ధీర
ఇతి నానా సూక్తాభ్యాం ద్వే ఆహుతీ || 2

End of Preview.

Rest of the book can be read @

<http://kinige.com/book/Apastamba+Kalpasutram+2>

*** * ***